

02. rujna 2019.

Priopćenje za javnost stručnih udruga i ustanova s područja arhitekture i urbanizma
- Zahtjev za dostavu Izvješća o javnoj raspravi za Izmjene i dopune GUP-a

Udruženje hrvatskih arhitekata, Hrvatska komora arhitekata, Udruga hrvatskih urbanista, Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata, Društvo arhitekata Zagreb i Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu poziva Grad Zagreb da sukladno Zakonskoj obvezi dostavi Izvješće o javnoj raspravi provedenoj od 31. srpnja do 14. kolovoza 2019. godine u postupku donošenja Izmjena i dopuna GUP-a Zagreba.

Prema Zakona o prostornom uređenju važećem u trenutku donošenja Odluke o izradi Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba, rok za pripremu izvješća o javnoj raspravi je najviše petnaest dana za izmjene i dopune prostornog plana, što je isteklo 30. kolovoza 2019. godine.

Stručne udruge i ustanove s područja arhitekture i urbanizma u ponovnoj javnoj raspravi na Prijedlog izmjena i dopuna GUP-a grada Zagreba uputile su ukupno 15 primjedbi u kojima su obrazložili razloge zbog kojih je GUP nužno dodatno doraditi i **uputiti na drugu ponovnu javnu raspravu.**

Primjedbe se odnose na **neusklađenost prijedloga izmjena i dopuna GUP-a sa zakonima**, uredbama, pravilnicima i planom višeg reda, te na **planske odredbe za koje ne postoje relevantne stručne podloge** i analize na temelju kojih su predložene.

U zakonodavnom i tehničkom smislu neprihvatljivo je da izmjene GUP-a nisu ispravno pripremljene za ponovnu javnu raspravu. Kako bi se osiguralo jasno i nedvosmisleno te potpuno transparentno sudjelovanje javnosti u javnoj raspravi, trebalo je **jednoznačno prikazati koje su to najnovije promjene** u odnosu na prvu javnu raspravu, na koje je bilo moguće davati primjedbe i prijedloge. Također, Grad Zagreb ukinuo je obavezu većine detaljnih planova a pri tome nije postupio u skladu sa Zakonom jer nije analizirao kriterije za utvrđivanje obuhvata preostalih planova te nije definirao detaljne prostorne parametre za nove zone izvan tih planova. Nedefinirane zone i nepostojanje detaljnih planova dovode do neurednih odnosa u prostoru i problema kakve danas susrećemo primjerice u razvoju Trešnjevke. **GUP kao provedbeni dokument mora biti u potpunosti jasan** i onemogućiti različita tumačenja pojedinih odredbi.

Stručne udruge i ustanove u sadržajnom smislu reagiraju tu i na niz prostorno-planskih odredbi koje nisu donesene na aktualnim i relevantnim stručnim podlogama. Većina stručnih podloga, kao i **najvažnije gospodarske i demografske podloge**, i **dalje su iz prošlog stoljeća** i time potpuno zastarjele i neusklađene s današnjim potrebama te znanstvenim i stručno utvrđenim relevantnim činjenicama.

Za **Velesajam** je uklonjena oznaka gradskog projekta čime je uklonjena i obaveza raspisivanja daljnjih procedura temeljenih na dosad izrađenim stručnim podlogama koje je za Grad Zagreb pripremio Arhitektonski fakultet. Prostor **Hipodroma** štiti se kao prostor vrijednog krajobraza u Prostornom planu Grada Zagreba te ne postoji niti jedna relevantna podloga koja bi dala za pravo izrađivaču GUP-a da promjeni namjenu tog prostora.

Prometna studija za javne garaže u Donjem gradu, izrađena u travnju 2019., može poslužiti kao stručna podloga koja bi trebala rezultirati jasnim i nedvojbenim uvjetima za smještaj javnih parkirališnih garaža u GUP-u. Međutim, uzevši u obzir datum izrade studije, vidljivo je kako ona nije izrađena kao stručna podloga, nego kao opravdanje za plansku odredbu prethodno uvrštenu u GUP, koja i dalje nije riješila konkretne lokacije i kapacitete garaža.

Prije bilo kakvih sustavnih promjena koje se unose u GUP kao provedbeni dokument, nužno je provesti **javne rasprave i javne natječeaje** kako bi se javnost upoznala i mogla sudjelovati u odlučivanju o budućoj transformaciji i namjeni gradskog prostora. Ovim prijedlogom izmjena i dopuna GUP-a ponovno se želi ukinuti instrument javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja kao glavnog elementa razvoja i podizanja kvalitete kulture građenja u prostoru. Javni arhitektonsko-urbanistički natječaj provodi se kako bi za sve javne investicije, a i one druge, na ključnim prostorima kao što su Zagrebački Velesajam i Hipodrom, Radnička cesta, Savska cesta, projekt novog Nacionalnog stadiona i drugi, osigurali visokokvalitetna arhitektonsko-urbanistička rješenja te prezentirali kulturu građenja u Gradu Zagrebu i Hrvatskoj. Sve ovo nalaže i Europska deklaracija „**Prema visokovrijednoj europskoj kulturi građenja**“ iz 2018. godine koju su usvojili europski ministri kulture te „**Arhitektonske politike Republike Hrvatske 2013-2020**“ usvojene na Vladi RH 2012. godine.

Nove stručne analize i podloge GUP-a nužne su za daljnje planiranje grada. Novi pristup i potrebno promišljanje ide **u smjeru izrade potpuno novog GUP-a**, no kako je riječ o ozbiljnom, sveobuhvatnom i interdisciplinarnom procesu, potrebno je planirati rok za izradu novog GUP-a od 3 do 5 godina.

Pored navedenih primjedbi i prijedloga koji se odnose na Prijedlog Izmjena i dopuna GUP-a, **naglašavamo nedvojbenom potrebu ulaganja u društveno-ekonomski razvoj grada Zagreba**, ali pod uvjetom adekvatnog planiranja i rješavanja svih pitanja vezanih uz zaštitu prirode i okoliša te zaštitu kulturne baštine. Neizostavno je pridržavanje zakonskih propisa Hrvatske s naglaskom na transparentnost procesa izrade i uključenost javnosti, pri čemu je obavezna provedba svih uvjeta i mjera propisanih od strane stručnih nadležnih tijela.

Udruženje hrvatskih arhitekata
Maja Furlan Zimmermann, predsjednica



Hrvatska komora arhitekata
Željka Jurković, predsjednica



Udruga hrvatskih urbanista
Sandra Jakopec, predsjednica



Hrvatsko društvo krajobraznih arhitekata
Mario Jukić, predsjednik



Društvo arhitekata Zagreba
Tihomil Matković, predsjednik



Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Prof. dr.sc. Krunoslav Šmit, dekan

